

התורה גבתה את כבודה

"אָדָם כִּי יִהְיֶה בְעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ סִפְחַת אוֹ בְהֶרֶת וְהָיָה בְעוֹר בְּשָׂרוֹ לִנְגַע צָרַעַת וְהוּבָא אֶל אֹהֶרֶן הַכֹּהֵן": (ויג', ב')

"בספר מושב זקנים לבעלי התוספות מובא: הטעם שיובא אל הכהן ייוכחו ויגלה קלונו ברבים, שמא מחמת החרפה והכלימה ישוב מחטאו ויטהר".
זכורני מעשה, סיפר הגאון הרב מרא דאתרא, שהתרחש בתקופתו של מרן החזון איש זצ"ל, ושממנו אפשר ללמוד שאל לנו לחשוש לכבוד התורה יותר מגדולי התורה המוסרים את נפשם על עמלה בהיותי בחור בישיבת סלבודקה השתתפתי במסיבת שבע ברכות שבה השתתף גם הגה"ק בעל החזון איש זי"ע. והנה, לפתע נשמע קול המון חוגג מבחוץ ועד מהרה נודע שזו היא הכנסת ספר תורה של בית כנסת שמתפלליו לא היו מחוגגי היראים לדבר השם,
אבל החזון איש החליט לצאת החוצה וללוות את ספר התורה. אך אחד מגדולי בני ברק, גאון עצום כשלעצמו, החליט בכל זאת שדעתו של החזון איש אינה מקובלת עליו ולא יצא יחד עם החזון איש כדי ללוות את הספר. והנה, כשחזרו מליווי ספר התורה והמשיכו במסיבת שבע הברכות, כיבדו המחוננים את התלמיד חכם שהוא בברכת "אשר יצר את האדם בצלמו", וכשקם לברך טעה ואמר "אשר יצר את האדם בחכמה"...
המברך התחיל לברך את הברכה שנית, ולתדהמת הנוכחים גם בפעם זו חזר על טעותו. התדהמה גברה עוד יותר כאשר טעה גם בפעם השלישית...
כמובן שחיוך קל של מבוכה עלה על פני כל הנוכחים... אך כנראה שהיה בכך איזה מין סוג של "גילוי קלונו ברבים" על בזיון כבוד התורה כשישב במקומו בעת שספר התורה עבר בחוץ ולא יצא ללוותו, וכמו שהובא בספר מושב זקנים הנ"ל: "שמא מחמת החרפה והכלימה ישוב מחטאו ויטהר". ועל כך סג בזיון רב בעת שטעה שלוש פעמים, לעיני כל הקהל ועוד בברכת "אשר יצר"...
ומסיים: הדבר היה לפלא בעיני הנוכחים אבל המסקנה היתה חותכת וברורה:
התורה לא נשארת חייבת לאף אחד

(טובך יביעו)

ישראל לסגולתו

סגלה למי שיצא בנו לתרבות רעה

לְצַעֲרֵנוּ נִתְקַמָּה בְּיָמֵינוּ הַקְּלָלָה הַנוֹרָאָה שֶׁל עֲקֻבוֹת מְשִׁיחָא חֲצַפָּא יִסְגִי, בֶּן קָם בְּאַבְיֹו, בֵּית קָמָה בְּאַמְהָ, אוֹיְבֵי אִישׁ אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ, וְרַבִּים וְטוֹבִים יוֹצְאִים מִבְּנֵיהֶם אוֹ מִבְּנוֹתֵיהֶם לְתַרְבוֹת רָעָה.
חַיִּים הָאֵב וְהָאֵם לְהֵאמִין שֶׁזֶּה גִזְרָה שְׁנִינְיָה מֵאֵת ה', וּמְחֻבָּתָם כִּק לְקָרֵב אֶת הַבֵּן וְהַבַּת, וְלֹא לְבֹא עֲלֵיהֶם בְּרִיתָהּ וְכַעַס, וּבְרֵב הַמְּקָרִים הַפְּעֵס וְהַרִיתָהּ שֶׁלֵּנוּ עַל בְּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ הוּא מִפְּנֵי הַכְּבוֹד הָאִישִׁי, הַמְּשִׁפְחָתִי, הַקְּהֵלְתִי, הַסְּבִיבְתִי וְכִיּוֹצֵא, וּבְנִדְאֵי שְׂאִין הוֹגֵן שְׂבִשֵׁל כֵּן נִקּוּם לְהַלְחֵץ וְלִלְחֹץ מֵה שְׂבָרֵב הַמְּקָרִים הַתּוֹצְאוֹת שֶׁל הַלְחֵץ הַפּוֹכוֹת לְגַמְרִי, וְהַמְּצַב נִהְיָה גְרוֹעַ יוֹתֵר.
עֲלֵינוּ לִיקַח זֹאת בְּאִמּוּנָה, וְלִרְחֹם עֲלֵיהֶם שֶׁבֶן בְּצַעֲרֵיהֶם קָדָם שֶׁנִּפְקְחוּ עֵינֵיהֶם לְדַעַת טוֹב וְרַע כְּבָר נִפְל עֲלֵיהֶם רְגִזוּ שֶׁל שְׂטָן לְהַפִּילָם בֵּין צַפְרָנִיו, וּמֵה יַעֲשֶׂה הַבֵּן וְלֹא יִחְטָא, עֲלֵינוּ לֹא לְהֵאָשִׁים עֲצָמֵנוּ וְלֹא לְהֵאָשִׁים אוֹתָם, כִּי לְקָרְבָם בְּנַעַם עַד כְּפֵה שְׂאֵפְשָׁר, וְלִתֵּן לָהֶם חֵם וְאַהֲבָה וּבְכֵן יִתְבַּשְׂשׂוּ לְעִשׂוֹת כָּכָל הַעוֹלָה עַל רוּחָם.
וּבַעֲקָר יֵשׁ לָנוּ לְהַתְּפַלֵּל עֲלֵיהֶם מִקִּירוֹת לְבָנוּ שֶׁיִּשְׁיֵב ה' אֱלֹהֵינוּ אֶת לְבָבָם הַתּוֹעֵה וּיַחְדָּשׁ בְּקָרְבָם רוּחַ נְכוּנָה לְעֲבֹדוֹ, וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת גִּישַׁת הַמַּאֲמִין לְתוֹפְעָה זוֹ, וּבְכֵן יִהְיֶה רְגוּעַ וְשִׁלּוֹ וְיִרְאָה לְפָתֵר בְּעִיָּה זוֹ כְּכֹל בְּעִיָּה רוּחָנִית אַחֲרַת שְׂאִינָה נִפְתָּרַת בְּזַעַם וּבְכַעַס וְעֲצָבוֹת, אֲלֵא בְּאִמּוּנָה וּבְסִבְלָנוֹת.
וְרוֹאִים בְּחוּשׁ שֶׁזֶּה גִזְרַת שְׁמַיִם וְאֵין יָד אָדָם אֲשֶׁמָּה בְּדָבָר, שֶׁכֵּן הִנֵּה טוֹבִים וְצַדִּיקִים יוֹצְאִים מִבְּתֵיהֶם בְּנִים וּבָנוֹת לְתַרְבוֹת רָעָה, וְכִי טוֹבִים אֵלֶּה מְחֻזְקֵיהָ שְׂרָאָה בְרוּה"ק שְׂבָנֵינוּ יִהְיוּ רְשָׁעִים, הֲרֵי שְׁנִינְיָה הַדְּבָר מֵרֵאשׁ, וְכִי טוֹבִים אֵלֶּה מְרַבְּקָה שְׂמֵרָאשׁ הוֹגֵד לָהּ שְׂנֵי גוֹיִים בְּבִטְנָה וְכִיּוֹצֵא, הַמַּאֲמִין בֵּה' בְּאִמָּת, יַדַּע, אֵין דְּרָכָה שֶׁל תּוֹרָה אֲלֵא בְנַעַם, וְלִכְךָ עֲלֵינוּ לְסַלֵּק אֶת נְגִיעוֹתֵינוּ הָאִישִׁיּוֹת וְלַעֲבֹד עִם בְּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ בְּדְרָכֵי נַעַם שֶׁכֵּן אֵין דְּרַךְ אַחֲרָת, וּמִתּוֹךְ אִמּוּנָה, כְּנִיעָה, וְתַפְלָה נְצַלִּים לְהַשִּׁיבָם, שֶׁכֵּן רְבוֹת פְּעֻמִּים נִגְזָר עֲלֵינוּ זֹאת דְּיוֹקָא כְּדִי שְׁנִכְנַע לָהּ, אֲזִי בְהַכְּנַעָה אֲמִיתִית נַעֲשֶׂה אֶת הַמְּטָל עֲלֵינוּ, וְאֲזִי יִרְחַם ה' וְנַעֲשֶׂה אֶת שְׁלֹו לְהַשִּׁיב לָבָם אֱלֵינוּ.
(הרב פסוקים יגיד – בס"ד בשבוע הבא)

אמת

כט. מי שאין לו בטחון, הוא דובר שקרים, ועל-ידי שקרים אין יכול לבטח באמת

המשך - מי נקרא אורח

ומדברות קודשו ניכר, שמהות המצוה של הכנסת אורחים היא, להכניס לביתו את אותם אנשים שאין מי שידאג להם, ואת אותם שאינו מכיר, ובוזה גדולה מעלתו של המארח. אולם מדברי רוב הפוסקים לא משמע הכי כפי שיתבאר בס"ד בסעיף הבא. וראה עוד בשו"ת אוהב משפט (או"ח סימן יב ד"ה אמנם), ובשו"ת חיים ביד (סימן סד ד"ה איך שיהיה).

עין רואה שאף על פי שבתחילה רצה התרומת הדשן לחלק בין זימן אורחים לביתו ללינה ואכילה, לבין אורחים שבאים רק לסעודה ולאחר מכן הולכים, מכל מקום סיים, שאפשר שאין לחלק בזה. ואם כן, גם כשמזמין אורחים לארוחת ערב בלבד, נחשב לו הדבר למצוות הכנסת אורחים, אפילו אם האורחים הם מאותה העיר. ופליאה דעת ממני נשגבה לא אוכל לה, כיצד הבינו הרמ"א ושאר פוסקים מדברי התרומת הדשן, שאורח הגר בעירו של בעל הבית אינו נקרא אורח, והרי התרומת הדשן סיים שאפשר שאין לחלק.

ובמשים חופשי מצאתי את שאהבה נפשי בפתחי תשובה (יורה דעה סימן סט סעיף ג) שהביא דברי הסולת למנחה שכתב, דלא מקרי אורחים אלא שנתארחו בביתו, אבל לא שזימן אצלו חבירו. והרב פתחי תשובה חולק עליו בזה וסובר שגם כשזימן את חבירו, נחשב לאורח. ע"ש.

וכן מצאתי שכתב רבינו חיים אחי המהר"ל בספר החיים (פרנסה פרק ג), שיש מצוה להכניס אורחים אפילו כשמזמין את שכניו שהם עשירים, ויכניסם לפעמים לביתו כדי לכבדם, וזהו מצות הכנסת אורחים שמנו חכמינו ז"ל בכלל המצוות שאדם אוכל מפירותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא, ומעתה אל תהיה סעודת המריעים קלה בעיניך בזמן שאין עמה קלות ראש. והו"ד בטעמי המנהגים (אות תתרעז).

(אברהם ישראל)

משהו לנשמה

קמצוץ של טבק

אוהב היה זלמן את התורה ואת לומדיה אהבה עזה, אלא שלמרות אהבתו, לא נמנה עם חובשי בית המדרש. מדוע? זלמן לא ידע קרוא וכתוב, לא למד, ומתוך שלא למד, לא ידע, ומתוך שלא ידע לא קיים. ואם תשאלו מה עשה זלמן בזמן הרב שנפל בחלקו? מצוות היה עושה.

מסתובב היה זלמן ברחובות עיירת הולדתו ראדין, ומשמח את הבריות. אלא שגם לשמחה עת, ולא כל הזמנים שווים. מתוך שהיו תושבי ראדין טרודים בפרנסת ביתם, לא התפנו לשמוח בשמחתו של זלמן. ואם תשאלו מפני מה כינוהו: "זלמן המשוגע", אומר לכם, כי טבעם של הבריות שהם שואלים: "לשמחה מה זו עושה?" וכשאינם מוצאים תשובה לשאלתם, הם מכנים את השמח "משוגע".

בשבתות ובחגים נוהג היה זלמן לזכות את הרבים במצוות צדקה, לא בכסף, כמובן. מסתובב היה בין המתפללים ומתחנן באוזניהם שיפתחו את ליבם למענו, ואז היה נוטל מהם קמצוץ טבק, ולא היה פוסק מלברך אותם, עד שניטל ריחו של קמצוץ. לעיתים היתה הארת השבת מלווה את זלמן גם ביום ראשון. וכך, באחד מימי ראשון ניגש זלמן אל "מוישה עגלון", וביקש, כבכל שבת, שיואיל לפתוח את קופסת הטבק המונחת בכיסו. אלא מאי? הארת השבת שליוותה את זלמן, לא ליוותה את "מוישה עגלון", והלה גירשו מעל פניו.

כיוון שראה זלמן כך, נתקעס ואמר: "עגלון שכמותך! וכי חושב אתה שלקמצוץ טבק אני צריך? לזכותך במצוות צדקה אני מבקש. קמצוץ טבק? הנה הולך אני ברגל אל העיר וילנא, ואביא משם קמצוץ טבק". במשך כל השבוע לא נראתה דמותו של זלמן ברחובות העיירה. סיפורו של קמצוץ הטבק מוילנא הפך לשיחת הבריות: "האם הלך ברגל לויילנא? האם ישוב?"

בא יום שישי ובא זלמן עימו. בטרם תשקע החמה, נראה זלמן בשערי ראדין, כשבידו קמצוץ טבק. הבטיח וקיים. בפנים שוחקות צעד אל כיכר העיירה, להוכיח ל"מוישה עגלון" כי עמד בדיבורו. אלא ש"מוישה עגלון" כבר היה בבית הכנסת, עטוף בשיראין, ממתין לבוא השבת.

מיהר זלמן אל בית הכנסת, כששובל ילדי העיירה בעקבותיו. הם ליווהו בצעקות: "זלמן הביא טבק מוילנא, זלמן הביא טבק מוילנא". ניסו הילדים לחטוף מידו את קמצוץ הטבק, אלא שזלמן איש חזק היה, ולא הסכים לפתוח את אצבעותיו. "קודם אראה ל'מוישה עגלון' את הטבק, ואז אחלקנו ביניכם", צעק לעברם.

נכנס זלמן אל בית הכנסת וניגש אל "מוישה עגלון". אך בטרם היה סיפק בידו לומר את אשר על ליבו... נכנס אל בית הכנסת גם רבי ישראל מאיר הכהן זצ"ל, ה"חפץ חיים". כשהבחין במהומה, שאל: "על מה ההמולה?" ענו כולם ואמרו: "על קמצוץ הטבק שהביא זלמן מוילנא".

שתק ה"חפץ חיים" ומעיניו זלגו דמעות.

כששאלוהו לפשר דמעותיו, ענה ה"חפץ חיים": "זלמן צעד שלושה ימים לויילנא ומשם חזר במשך שלושה ימים לראדין, כשבידו קמצוץ טבק. אנחנו, שירדה נשמתנו לעולם מן הרקיע השביעי, שרחוק הוא מוילנא כרחוק שמים מארץ, ובאחריתנו חוזרת נשמתנו מרחק דומה, מה נביא בידינו? הלא אפשר שאף קמצוץ טבק לא נביא עימנו, ועל כך אני בוכה". נכנסו דבריו של ה"חפץ חיים" בליבותיהם, ונתמלאו פניהם כלימה. וזלמן... חייד בניצחון.